

ปีที่ 15 ฉบับที่ 5399 วันจันทร์ที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2559 หน้า 6

พลิกดินเค็มพัฒนาภาคการเกษตร

จุดใหม่ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ประสิทธิ์ ประทองศรี

เกียรติยศ สัตถารพณ

ประจักษ์ สิตพันธ์

ยังเหลืออีกไม่กี่เดือนที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่จะประกาศใช้ในปี 2560-2564 ซึ่งในส่วนของกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการจัดการพื้นที่ดินเค็ม ประเดิมในส่วนพื้นที่รับของสำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 5 ในพื้นที่รับผิดชอบ 8 จังหวัด ได้แก่ จ.ขอนแก่น กาฬสินธุ์ บึงกาฬ มหาสารคาม สกลนคร อุตรธานี หนองคาย และหนองบัวลำพู ซึ่งถือว่ามีสภาพดินเค็มระดับต่างๆ มากที่สุด กินพื้นที่ 11.73 ล้านไร่ หรือร้อยละ 34.11 จากพื้นที่ที่มีศักยภาพในการแพร่เกลือที่ส่งผลกระทบต่อที่ดินเค็มในภาคการเกษตรทั้งประเทศกว่า 31 ล้านไร่

ล่าสุด สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 5 ได้จัดโครงการสัมมนาภายใต้โครงการจัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการจัดการพื้นที่ดินเค็ม ที่มีธรรมชาติหลากหลายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเป็นที่เรียบร้อยแล้วระหว่างวันที่ 25-27 กรกฎาคม ที่โรงแรมประจักษ์ตรา อ.เมือง จ.อุตรธานี

รศ.ดร.ประสิทธิ์ ประทองศรี ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตร สะท้อนถึงทิศทางการพัฒนาการเกษตรของประเทศตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ว่า ประเทศไทยต้องเป็นแหล่งผลิตอาหารของโลก โดยเกษตรกรต้องปรับตัวเป็นการเกษตรแปรรูปเกษตรอินทรีย์ ที่มีคุณภาพสูง ได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ในระดับซูเปอร์พรีเมียม แต่ต้องมองด้วยว่าอนาคตอนาคตตลาดโลกต้องการอะไร ส่วนการผลิตเชิงปริมาณนั้นควรเป็นฐานผลิตของประเทศเพื่อนบ้านที่กำลังเริ่มพัฒนาภาคการเกษตรมากกว่า เพราะประเทศไทยได้ผ่านจุดนั้นมาแล้ว

ต่อการเพาะปลูก
นั้น รัฐบาลต้อง
แก้ไขปัญหาคือ
แต่ส่วนควมมองว่า
ในอนาคตคนจะกิน
ข้าวน้อยลง คนรุ่น
ใหม่จะหันไปบริโภค
อย่างอื่น อาทิ โปรตีน
จากเนื้อสัตว์มากขึ้น
ฉะนั้นเกษตรกรควร
หันมาทางปศุสัตว์โดย

เฉพาะโคเนื้อ แพะ เป็นต้น แต่ต้องแปรรูปเป็นอาหารที่สำเร็จรูป
โดยเกษตรกรต้องการเกษตรแบบสมบูรณ์แบบในตัวเองตั้งแต่ต้นน้ำ
กลางน้ำ และปลายน้ำ เป็นทั้งผู้ผลิต ผู้แปรรูปและผู้จำหน่าย และ
ผู้กำหนดราคาเองด้วย

ด้าน นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง รมช.พาณิชย์ รมช.เกษตรและสหกรณ์
ได้จัดยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่
12 เรียบร้อยแล้ว เพื่อขกคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยสำนักงาน
พัฒนาที่ดินเขต 5 เป็นเจ้าภาพหลักในเรื่องของการพัฒนาดินเค็ม
ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เพื่อให้สถานีพัฒนาที่ดิน
ทั้ง 8 สถานี ที่อยู่ในความรับผิดชอบ มาจัดทำยุทธศาสตร์จัดการ
ดินเค็มในส่วนที่รับผิดชอบ เริ่มต้นจากการศึกษาปัญหา ในแต่ละ
พื้นที่ ศึกษายุทธศาสตร์ของแผนชาติ ตามนโยบายของรัฐบาล
และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาปรับทำเป็นแผนดำเนินการ
พัฒนาและจัดการทรัพยากรดินเค็ม ในอีก 5
ปีข้างหน้า ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง หลังจากนั้น
จะนำแผน 5 ปีมาถอดเป็นแผนในแต่ละปี ว่า
โครงการต่างๆ ในแต่ละปี จะต้องดำเนินการ
อย่างไร

“วันนี้เป็นการนับหนึ่ง ของสำนักงาน
พัฒนาที่ดิน เขต 5 แต่ทรัพยากรดินเค็มใน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่อยู่ในส่วนการรับผิดชอบของ
กรมพัฒนาที่ดิน ยังมีอีก 2 เขต คือ สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 3
อยู่ที่ จ.นครราชสีมา และเขต 4 ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่ จ.อุบลราชธานี
ที่จะต้องมาจัดทำยุทธศาสตร์แผนงานโครงการในการจัดการพื้นที่ดิน
เค็ม ในเขตรับผิดชอบ แต่ในความเป็นจริงปัญหาของดินยังมีอีก
หลายปัญหาอีกมาก ไม่ว่าจะเป็นดินชะล้างพังทลาย ดินเปรี้ยว
ดินพรุ ดินขาดความชุ่มชื้น ที่จะต้องแก้ปัญหาคือ” รองอธิบดี
กรมพัฒนาที่ดิน กล่าว

ส่วน นายภูษิต สุวรรณชนะ ผู้อำนวยการสำนักงาน
พัฒนาที่ดินเขต 5 บอกว่า การพัฒนาดินเค็มในพื้นที่รับผิดชอบ
ที่จะให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นั้น จะต้องบูรณา
การและต้องระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจากทุกภาคส่วน
ทั้งหน่วยงานของรัฐ เอกชน และเกษตรกร โดยให้หน่วยงานให้
ความรู้เป็นที่เล็ง เกษตรกรต้องร่วมมือและขับเคลื่อนไปด้วยกัน

สภาพของดินเค็ม

เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน นำดินเค็มจัด หรือเค็มปานกลาง และเค็ม
น้อยมาใช้ประโยชน์ ให้มากที่สุด ซึ่งจากการที่ดำเนินการมาประสบ
ผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ที่เคยเค็มมาเพาะ
ปลูกที่ได้ผลผลิตมากขึ้น จากเดิมบางพื้นที่ไม่สามารถปลูกอะไรได้
เลย แต่ปัจจุบันสามารถทำนา ปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ ยูคาลิปตัส
สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน

ขณะที่ นางปราณี สีพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางระบบ
การพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 5 กล่าวว่า ที่ผ่าน
มาการพัฒนาดินเค็มในภาคอีสาน จะเน้นไปที่โครงการสร้างและ
รูปแบบของการพัฒนามากกว่าเมื่อผ่านจุดนั้นไปแล้ว ต่อไปต้อง
เน้นไปที่การพัฒนาคน ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ
เกษตรกร หลังจากพื้นที่ที่หลายแห่งมีการสามารถเพาะปลูกพืชกัน
ได้แล้ว ต้องหันมาพัฒนาในด้านคุณภาพ และที่สำคัญจะต้องบูรณา
การร่วมกับกรมอื่นๆ ด้วย

“การพัฒนานั้นเราต้องมองศักยภาพของดินเค็มด้วยว่าเราจะ
พัฒนาอย่างไร บางครั้งต้องคิดว่าเมื่อดินเค็มมาก เราจะเสริมให้
เกษตรกรหันมาประกอบอาชีพอย่างอื่นได้หรือไม่ ต้องทำงานอย่าง
บูรณาการกับกรมอื่นๆ อาทิ กรมปศุสัตว์ มาศึกษาด้วยกันว่า เลี้ยง
เป็ดหรือเลี้ยงไก่ได้หรือไม่ หรือจะให้เกษตรกรปลูกหญ้าสำหรับ
เลี้ยงสัตว์ จะเป็นหญ้าสายพันธุ์ที่ปลูกในดินเค็มได้ เพื่อมาส่งเสริม
ให้เกษตรกรเลี้ยงโคแทนการเพาะปลูก หรือกรมประมงมีสายพันธุ์
ปลาที่ทนต่อน้ำเค็มได้หรือไม่ ตอนนี้เราได้รับความร่วมมือจาก
ภาคเอกชนมากขึ้น อย่างกลุ่มเอสซีจี จากเดิมที่ส่งเสริมให้ปลูกต้น
ยูคาลิปตัส ตอนนี้ขยายการช่วยเหลือมาทำโครงการซีเอสอาร์ ขุด
บ่อน้ำให้เกษตรกรในพื้นที่ จ.ขอนแก่น 6 บ่อ และที่ จ.อุดรธานี
อีก 6 บ่อ ถือเป็นนิมิตหมายที่ดีที่เกษตรกรจะได้ประโยชน์ต่อไป”
นางปราณี กล่าว

นับเป็นก้าวใหม่ของกรมพัฒนาที่ดิน ที่กำหนดยุทธศาสตร์
พัฒนาดินเค็มให้สามารถใช้ประโยชน์สำหรับภาคเกษตรได้มาก
ที่สุดและอย่างยั่งยืนต่อไป ● คณภัส กวี ●